Nr. 287 (1364). Cena 100 mk. Włocławek, niedziela dnia 17 grudnia 1922 r. Rok V

SŁOWO KUJAWSKIE

Prenumerata na miejscu mk. 2200, na prow: mk. 2600. Za odnoszenie do domu dolicza się 300 mk.
Ogłoszenia za wiersz nonparel. Pierwsza strona 300 mk., druga i trzecia 225 mk. czwarta 8-łamowa 100 mk. Ogł. drobne po 50 m, za wyraz, tłust. druk. podwójnie. Najmn. ogł. 500 mk. Dla zagrna. ceny o 200 proc. wyższe.

Adres Redakcji i Administracji: Księgarnia Powszechna, ul. Brzeska № 4. — Redakcja i Administracja otwarta od g. 10 r. do 3 i od 5 do 6 wiecz.
Redakcja rękopisów nadesłanych nie zwraca; nadsyłane bez oznaczenia honorarjum uważa za bezpłatne; prosi, by pisane były po jednej stronie. Ogłoszenia przyjmow. są do g. 12
REDAKTOR PRZYJMUJE CODZIENNIE, OPRÓCZ NIEDZIEL I ŚWIĄT, OD GODZINY 2-EJ DO 3-EJ PO POŁUDNIU. — TELEFON REDAKCJI 26.

Swój do swoich i po swoje.

Gazeta 2 grosze, widząc niebezpieczeństwo ekonomiczne zalewające nas ze strony żydów, od początku swojego istnienia, jeszcze przed wojną nawoływała, abyśmy zrozumieli niebezpieczeństwo i podjęli akcję przeciwko niemu. W archiwach Gazety 2 grosze znajdzie się artykuł przedrukowany z pism żydowskich, który tak brzmi: — „Co te spróchniałe polskie łby sobie myślą, co im się tu należy? Ich jest ziemia, Wisła i kościoły, a nasze wszystko, co jest na ziemi. Wszystko wówczas było w monopol wzięte przez nich, dla tego śmiało było powiedziane tak: »Nasze zboże, nasze młyny, nasze mięso, nasza mąka, nasza kasza, nasza sól, a kiedy oni robią rejwach o swoje ziemie, to idą tam, gdzie lód nigdy nie topnieje, a śnieg nie taje, a żydki na tym robią dobry interes, bo donoszą im tam sól i kasze."

Nikogo to nie dziwi, że oni dla cudzej ziemi, dla cudzej Ojczyzny nie mają czci, ani miłości, oni mają cześć i miłość dla interesów, które na organizmie cudzej Ojczyzny uprawiają. Miłe im jest w cudzej Ojczyźnie: złoto, brylanty, drogie kamienie, piękne futra, pierwszorzędne domy, ale Ojczyzny cudzej i narodu polskiego oni nienawidzą i dają tego dowód na każdym kroku. — Dotychczas, tak jak każdy polip rozłożony na cudzym organizmie — łaknęli tylko soków, ziemię z łaski swojej przyznawali nam, rozwydrzeni rządem lejącym wodę na ich młyn, zapragnęli stać się właścicielami i ziemi, zapragnęli stać się gospodarzami naszemi.

Przypomnijmy sobie wszyscy ten fakt, kiedy niemcy złożyli władzę w ręce Rady Regencyjnej. — Poszła wówczas delegacja złożona z rabinów, do Arcybiskupa Kakowskiego, ówczesnej pierwszej władzy polskiej, złożyć tak jak należało. czołobitność swoją i przypomnieć, że kiedyś byli gościnnie przyjęci do kraju Polskiego i osłonięci jego władzą, powoływali się nawet na nasza św. Ewangelję, tak bardzo wygodną dla nich, i prosili o dalszą gościnę i opiekę.

I do czego przez cztery lata rządów lewicowych doszło — rządów sprzyjających im, z powinięciem interesów Państwa i Narodu Polskiego?! Doszło do tego, że goście, jak żmije przytulone do ciepłej piersi rozłożywszy się w domu pana swego, owinęły szyje żywiciela swego tak mocno, że jeżeli ten nie złapie hydry krótko za łeb i nie zdusi w pięści, która mu pozostała wolną, to w tych fałszywych, a śmiertelnych uściskach, grozi jemu samemu katastrofa śmierci.

Kiedy potrzeba wrogowi dostarczyć zdrady, dostarcza ją żyd; kiedy potrzeba zasłonić Ojczyznę przed wrogiem, nadstawić piersi pod kule i bagnety, to lecą prawowierni, jej synowie, zakopywani są żywcem wyłupywane mają oczy, a żydki jaknajprędzej wysyłają swoich synów: do Ameryki, Anglji, Prus, Szwajcarji, chorują, kryją się po piwnicach, a zdrowi starają się pokornie o dostawy dla wojska, a przy tej okazji szpiegują na zdradę przytulającego ich kraju i tych, którzy piersiami swojemi osłaniają ich od kul i bagnetów.

Dosyć tego naigrawania się, ze wspaniałomyślnej szlachetności Narodu Polskiego! Dosyć tej gościnności! Dosyć tego wypasania się na organizmie naszym! „Swój do swego" jest od dzisiaj hasłem naszym.

Kto przywódcą anarchji, która oplątała naszą inteligencję? Kto przywódcą komunizmu i socjalizmu? Kto przywódcą nowych haseł i reform religijnych? Kto handluje żywym towarem? Kto utrzymuje domy rozpusty? Odpowiedź zupełnie jasna.

A teraz, sprzedawajcie żydom hurtowo artykuły pierwszej potrzeby i kupujcie u żydów; nadchodzą święta narodzin Światła i Prawdy, ale korzystając z tej okazji, dobijajcie targu zaprzedania obrony własnej, umacniajcie twierdzę wyrabiania łańcuchów na wasze szyje, a my wierne dzieci Wiary i Ojczyzny św. zlanej krwią bohaterów rycerzy męczenników powtórzymy wam słowa, które były wyrzeczone do spartańskich synów, wówczas, kiedy kark swój mieli ochotę spiąć w ochydzie pętą! „Wyrzec się ich! Ojczyzno, ziemio święta, Twym synem być wart tylko prawy mąż".

St. Zworski.

Oburzenie i skupienie w Wielkopolsce.

„Kurjer Poznański" w artykule pod tyt. „Wobec wywłaszczania" omawia wzburzenie umysłów wywołane wyborem p. Narutowicza. Następnie opisuje skutki ewentualnego utworzenia gabinetu przy poparciu mniejszości narodowych. Wyrazem ich będą ustępstwa na ich rzecz. Obawy te są tembardziej uzasadnione, że dotychczasowe rządy nie wysyskały nawet w części tego, co przyznaje nam Taktat Wersalski w stosunku do Niemiec.

„Kurjer" domaga się, żeby otwarcie stanąć w obronie polskości naszych kresów zachodnich i pisze:

„Gorsze czasy przechodziliśmy pod panowaniem pruskiem, a jednak przetrwaliśmy zwycięsko. Przemysł, a przedewszystkiem handel unarodowiono tak, jak w żadnej innej dzielnicy Polski, mimo bojkotu rządu zaborczego i społeczeństwa niemieckiego. Ale stało się to dzięki temu, że przyparci koniecznością umieliśmy się zdobyć na świadomy akt woli i przyobleklismy go w solidarny czyn narodowy. Dziś przyparci jesteśmy taką samą koniecznością, ale z tą różnicą na korzyść, że cel nasz wobec bardzo przerzedzonych szeregów wroga łatwiej i rychlej, a przytem całkowicie osiągnąć możemy. Potrzeba tylko woli i solidarności."

W końcu pisze:

„Walka będzie bezkrwawa i całkowicie legalna, ale musi być taką, że strach i przerażenie wywoła wśród tych, którzy ją tak cynicznie sprowokowali. Mowy o tem być nie może, aby śmieli prowokację kiedykolwiek ponowić, wywłaszczając większość polską z możności decydowania o sprawach zasadniczych naszego własnego Państwa. Będzie to walka bez pardonu i bez dezercji z polskich szeregów narodowych. Nad tem czuwać będzie jednolita i solidarna opinja".

Z Rady Miejskiej.

Dnia 30 listopada odbyło się posiedzenie Rady Miejskiej. Posiedzenie zagaił prezes p. Dr. W. Piasecki o godz. 8 wiecz. Protokuł poprzedniego posiedzenia, odczytany przez radnego zastępcę sekretarza W. Gąszczyńskiego, Rada Miejska zatwierdziła.

I.) Komunikat Magistratu o zmianie opłat budowlanych Rada Miejska przyjęła do wiadomości.

II.) Podziękowanie Komitetu budowy domu techników we Lwowie za subsydjum 100.000 mk., Rada Miejska przyjęła do wiadomości.

III.) Na skutek podania Sekcji Kulturalno - Pedagogicznej Z. P. N. S. Ś., Rada Miejska na wniosk rad. Krzywkowskiej jednomyślnie uchwaliła: polecić Magistratowi porozumieć się z Sekcją Kult.-Pedag. w celu uzyskania dla poranków kulturalno-oświatowych sali jednego z miejscowych kinematografów.

IV.) Na wniosek Magistratu z poprawką p. Prezesa Rada Miejska 25 głosami p-ko 5-iu uchwaliła: 1) przyznać na budowę kościoła św. Stanisława we Włocławku zapomogę w materjale budowlanym lub w gotówce do mk. 500 000 po ustaleniu prawa własności placu i jego wymiarów. — 2) (na wniosek wice - prez. Mańkowskiego) zwrócić się do parafji św. Stanisława z zapytaniem, co się stało z drzewem, złożonem dawniej przez miasto na budowę kościoła?

V.) Na wniosek Magistratu Rada Miejska jednomyślnie uchwaliła w I czytaniu: upoważnić Magistrat: 1) do zaciągnięcia na bieżące wydatki administracyjne w Polskim Banku Komunalnym pożyczki krótkoterminowej w wysokości 75 miljonów mk. 2) do ustalenia terminu splaty i szczegółowych warunków pożyczki; 3) do przeprowadzenia wszystkich potrzebnych czynności prawnych w związku z zaciągnięciem pożyczki. Przytem zaznacza się, że miasto Włocławek poddaje się statutowi Banku Komunalnego i wypływającym z niego zobowiązaniem dłużnika, oraz przepisom wydanym lub mogącym być wydanymi w przyszłości przez władzę Banku zgodnie ze statutem.

VI.) Na wniosek nagły rad. Gąszczyńskiego i innych Rada Miejska jednomyślnie uchwaliła: 1) polecić Magistratowi zwrócić się do Zarządu Zw. Zawod. Nauczycieli Szkół Średnich z propozycją zorganizowania kursów maturalnych, dających możność uzyskania świadectwa 4, 6 wzgl. 8 klas. Kursy będą płatne w wysokości najwyżej 5.000 mk. miesięcznie, resztę brakujących sum poleca się Magistratowi wstawić do budżetu na rok 1923. Kursy winny być otwarte jeszcze w bieżącym roku szkolnym. 2) Projekt opracowany przez Związek Zawod. Naucz. Szkół Śred. przedstawić Radzie Miejskiej za 2 tygodnie. 3) Plany kursów Magistrat opublikuje i zbierze informacje o liczbie kandydatów.

(Dalszego ciągu protokułu nie podajemy, ponieważ otrzymaliśmy odbitkę zupełnie nieczytelną. Red.)

List otwarty do Panów Właścicieli sklepów we Włocławku.

Zbliżają się święta Bożego Narodzenia, przed któremi w handlu dokonywa się wielkich obrotów. Każdy z właścicieli sklepów chciałby przyciągnąć jaknajwięcej klijenteli zachęcając do tego pięknie urządzonemi wystawami. Dobra reklama w tym względzie jest pierwszorzędną rzeczą. Szanownym właścicielom firm chrześcijańskich chciałbym podać jeden uczciwy, a z pewnością bardzo skuteczny sposób reklamy.

Daję mianowicie taką propozycję: Czy Szanowni Panowie Kupcy nie zechcą złożyć na rzecz nowobudującego się kościoła św. Stanisława, pewnego procentu od dochodów w ostatnim tygodniu przed świętami, wzamian za prawo do umieszczenia w oknie wystawowem tabliczki z napisem. — „Na budowę kościoła św. Stanisława we Włocławku, dziś sklep daje procent z całkowitego obrotu".

Spis firm, zgadzających się na niniejszy projekt, będzie opublikowany w miejscowych dziennikach. Bliższe wiadomości i zgłoszenia kierować proszę pod adresem. Ks. J. Straszewski Kolegjum parter.

Co niesie dzień?

KALENDARZYK.

Dnia 17 grudnia 1922 r.

W dniu dzisiejszym obchodzi Kościół św. pamiątkę następujących świętych Pańskich: Św. Florjana, Kalanika i 58 tow., męcz.; św. Łazarza, bisk., którego według podania wskrzesił Pan Jezus; św. Jana z Maty, współzałożyciela zakonu Trynitarzy; św. Sturmiusza, Opata; św. Wiwiny, dziewicy; św. Beggi, wdowy, siostry św. Gertrudy; przeniesienie zwłok św. Ignacego. bisk. i męcz.

Wypadki historyczne.

1697 † Eleonary, żony Michała Wiśniowieckiego.

1830 Otwarcie sejmu w Warszawie.

Dnia 18 grudnia 1922 r.

W dniu dzisiejszym obchodzi Kościół św. pamiątkę następujących Świętych Pańskich: Św. Rufusa i Zozyma, uczniów Chrystusowych; św. Trotyma i Bazyliana; św. Kwinkta, Symplicjusza i innych męcz.; św. Auksencjusza, biskupa; św. Gracjana biskupa.

Wypadki historyczne.

1528 Sejm w Piotrkowie zapewnia tron Zzgmuntowi Augustowi.

1475 † Marcina Bielskiego, historyka polskiego.

1601 Jan Zamojski, hetman wielki koronny, podczas pierwszej wojny szwedzkiej zdobywa twierdzę Wolmar w Inflantach, zabraną przez Szwedów.

Osobiste. Wręczenie adresu p. prezesowi Nowcy odbędzie się dzisiaj w sali Sądu Okręgowego nie o godz. 2-ej, jak podawaliśmy wczoraj, lecz o godz. 1-ej.

Prezydjum Rady Miejskiej prosi pp. Radnych Członków Magistratu o przybycie na posiedzenie Rady Miejskiej do Magistratu w poniedziałek dnia 18 grudnia 1922 r. o godz. 8 wieczorem dla wyczerpania porządku dziennego z dnia 14.XII 1921 r.

Włocławek dn. 18 XII 1922 r.

Prezes *Dr. Piasecki.*

Sekretarz *L. Opoczyński.*

Podziękowanie. Stacja Opieki nad matką i niemowlęciem składa serdeczne podziękowanie p. Mariecie Baciareli za 140.000 mk., zebranych na polowaniu urządzonem przez p. Cezarego Baciareli.

Niedoszły poseł z P. P. S. w obronie żydowskich kapitalistów. Z kół robotniczych komunikują nam, co następuje! P. ławnik Zbrożyna, patrząc na oburzenie narodu polskiego przeciwko zalewowi żydowskiemu, gniewał się na Polaków i potępiał akcję oburzonego, bo skrzywdzonego narodu polskiego. I z tego ma się robotnik nie gorszyć? Dobrze to zapamiętajcie sobie wy towarzysze z Zielonego Rynku i ul. Wspólnej!

„Szkoła rolnicza w Liskowie-Kaliskim rozpoczęła przyjmować zapisy słuchaczów na kurs roczny rolniczy, króry ma na celu kształcenie przyszłych kierowników gospodarstw rolnych, oraz na kurs półroczny hodowlano - mleczarsko - weterynaryjny, dający przygotowanie fachowcom tych działów rolnictwa. Bliższe informacje wysyła szkoła na każde żądanie."

Opłatek u Drukarzy. Zarząd Polskiego Związku Druk. i Pokr. Zaw. we Włocławku urządza w dniu 24 grudnia r. b., w lokalu przy ul. Tad. Kościuszki 6 tradycyjny opłatek, połączony z zabawą choinkową dla członków, ich rodzin i zaproszonych gości.

Na Czerwony Krzyż. Wśród Instytucji, które wymagają ofiar od społeczeństwa, w tym okresie przedświątecznym w pierwszym rzędzie stawiamy Czerwony Krzyż. Pamiętajmy o Czerwonym Krzyżu.

Opieka kuchni dożywiania dzieci zwraca się z gorącą prośbą do W. Panów Przemysłowców i Kupców o łaskawę złożenie ofiary na „choinkę" dla najbiedniejszej dziatwy. Są one w stokroć gorszym położeniu niż lat ubiegłych, nie posiadają nawet trepek, opieka chciałaby takim darem obdarzyć maleństwa. Jednocześnie wszystkich co rozumieją nędzę dziecka, prosimy o datek choćby najskromniejszy. Ofiary przyjmuje red. Słowa Kuj.

Ze straży. Jeneralna próba straży, wyznaczona na dzień dzisiejszy, została odwołana. Zbierze się tylko 2 i 3 oddział.

Dziewczyny giną. D. 13 grud. z domu przy ul. Papieżka № 12 wyszła 10 letnia Stefanja Kamińska i do tego czasu nie wróciła do domu. Ktoby wiedział cośkolwiek o zaginionej niechaj zawiadomi policję.

Wydawnictwa gwiazdkowe

Przyjął się u nas oddawna zwyczaj, że sezon wydawniczy przed świętami Bożego Narodzenia poświęcony jest „malusińskim" i wogóle młodzieży. Boże Narodzenie to święto nadewszystko młodzieży. Któryż ojciec lub matka, albo któż ze starszych nie pamięta o podarkach gwiazdkowych dla młodzieży?

W powodzi przeróżnych podarków, cacek i bawidełek są także książki.— Naszem zdaniem te ostatnie powinny zająć poczesne, jeżeli nie naipierwsze miejsce wśród darów świątecznych. Nie tylko, że są miłym upominkiem dla oka i wyrazem serdecznych uczuć, ale niosą naukę, zapalają w młodocianych umysłach kaganiec oświaty, pobudzają do wiedzy, słowem przynoszą pożytek, który nie da się zatrzeć w pamięci, choćby rzecz sama uległa zgubie czy zniszczeniu. Książki te niosą pokarm duchowy, który sprawia najwznioślejsze zadowolenie.

Wśród książek gwiazdkowych jest wiele pobieżnych i błahych utworów, ale jest także wiele prawdziwych pereł, których blask nie da się zatrzeć, choć książka już dawno obiega półki księgarskie, choć doczekała się wielu, wielu wydań. Bardzo dobrą jest rzeczą wydawać nowości, ale gdyby było trudno zdobyć nowości wartościowe, powinno się raczej wydawać utwory już wyczerpane, aniżeli jakieś bezpożyteczne i bez talentu napisane książki.

Księgarnie rozumieją swoje zadanie niesienia oświaty za pomocą dobrych i ciekawych książek w porze, gdy najchętniej będą czytane, dlatego też w okresie przed Bożem Narodzeniem dokładają wszelkich starań, aby rzucić na rynek jak najwięcej nowości gwiazdkowych. Jedna firma stara się prześcignąć drugą już to estetycznem wydaniem, piękną okładką, artystycznemi obrazkami, nie wszystkie jednak ubiegają się w równej mierze o to, aby bogactwo treści szło w parze z bogactwem formy zewnętrznej.

Nie zamierzamy tutaj poddawać krytyce poszczególnych firm i przeprowadzać skali porównania, nie możemy jednak zbyć ogólnikami tego, co robi pod tym względem wielka Instytucja wydawnicza — Księgarnia św. Wojciecha w Poznaniu. Jej gwiazdkowe wydawnictwa bezprzecznie wysuwają się na czoło wszystkich wydawnictw polskich. Przeglądając wydawnictwa gwiazdkowe Księgarni św. Wojciecha, nie możemy nie powinszować kierownikowi Działu wydawniczego, p. Szczepanowi Jeleńskiemu, W wyszukiwaniu wsród dawniejszej i współczesnej literatury samych pereł.

Jużeśmy się przyzwyczaili do tego, że miernota nie posiada godła: „Księgarnia św. Wojciecha", ale przede wszystkiem znak ten godnie reprezentują wydawnictwa gwiazdkowe. Księgarnia św. Wojciecha przywiązuje szczególną wagę do wydawnictw gwiazdkowych, są one w pewnej mierze jej specjalnością. Nie wątpimy, że szerokie masy społeczne powitają jej gwiazdkowe książki z wielkiem uznaniem i ułatwią im wejście do wszystkich domów polskich.

W niniejszym szkicu podajemy krótkie wzmianki o poszczególnych wydawnictwach gwiazdkowych Księgarni św. Wojciecha.

Z pośród literatury dziecięcej na plan pierwszy wysuwa się ponownie wydanie książki May Crommelin'a p. t. „Jaś — Ptaś" przyjaciel ptaszków— ozdobiony licznemi obrazkami J. K Jacksona. Są to przygody małego chłopczyka, za sprawą dobrej wróżki zamienionego w maleńką istotkę rozumiejącą mowę ptaszków. Jaś—Ptaś wędruje sobie po ptasich gniazdach, zawiera przyjaźń ze skrzydlatym światkiem i poznaje jego obyczaje. Niezwykle żywo, barwnie i zajmująco czyta się tę powiastkę, która prócz wielu miłych wrażeń da dzieciom dużo wiadomości z przyrody.

„Lwica" H. Duninówny wprowadzi dzieci w środowisko zwierząt z zoologicznego ogrodu i ukaże ich cierpienia, budząc współczucie w małych serduszkach, a „Inspektor Mruczek" Rosinkiewicza opowie w jej przemiłej swej gawędzie o życiu dziewczynek na pensji. Powieść ta, drukowana w swoim czasie w „Mojem Pisemku" cieszyła się powszechnem uznaniem

Zmiany w diecezji. Mianowani: ks. Dr. W. Gmachowski kanclerzem Kurji biskupiej; ks. Stefan Martuzalski, prefekt z Kalisza, proboszczem na Rypinku; ks. Tadeusz Peche, prefekt z Częstochowy, proboszczem w Siemkowicach; ks. Wojciech Mondry, kapelan wojskowy z Gdańska, pref. w Częstochowie.

Przeniesieni: proboszczowie: ks. kan. St. Szabelski, proboszcz i dziekan w Koninie, proboszczem w nowoutworzonej parafji w Piotrkowie-Trybunalskim; ks. J. Magott z Siemkowic do Konina; ks. Jakubowiak z Kosmowa do Kawnic; ks. Bobotek z Zygier do Kosmowa; ks. T. Jaworski z Kramska do Zygier.

Z Harcerstwa. (Przedstawienie teatralne). W niedzielę, dn. 17 b. m. o godz. 6-ej wiecz. w sali »Polonja« Sekcja Dramatyczna Hufców włocław., staraniem I ej męskiej drużyny przy Gimnazjum Państw. odegra 2 sztuki: z życia młodzieży szkolnej Z Kąkolewskiego: »Po słonecznej drodze« i Wł. Anczyca: »Wesele Krakowskie«. Sala będzie ogrzana. Całkowity czysty dochód przeznaczony na budowę Domu Harcerskiego. Nie wątpimy, że społeczeństwo włocławskie nie zada kłamu swym ciągłym ustnym twierdzeniom, że chce dbać o rozwój młodzieży i popierać jej dobre wysiłki i zapełni salę »Polonji« po brzegi.

Echa kradzieży w kasie gminnej. Dnia 15 maja 1922 w kasie gminnej Wieniec skradziono 1,227,609 mk. 69 f. pieniędzy skarbowych. Przeprowadzone śledztwo wykazało, że kradzieży dopuścił się wójt gminy Waletny Ziółkowski wraz z pisarzem Antonim Okupskim. D. 15 grudnia sprawa powyższej ktadzieży była rozpatrywana w miejscowym sądzie okręgowym. Skład sądu stanowili: przewodniczący p. sędzia Dulski i sędziowie: Piaszczyński i Kalinowski. Oskarżał podpr. dr. Gelernter. Ziółkowskiego bronił adwokat Ettinger z Warszawy, Okupskiego zaś adwokat p. Urbański. Akcję cywilną na rzecz skarbu popierał assesor prokuratorji p. Władysław Rutkowski. Sąd skazał Ziółkowskiego na 3 lata więzienia, Okupskiego zaś na 2 lata, zaliczając więzienie uprzednie. Do czasu uprawomocnienia wyroku Ziółkowski uzyskał wolność za kaucją 1,000,000 mk., a Okupski za kaucją 200,000 mk.

Jak to zrozumieć. W Łodzi od kilku tygodni rozkleione są na słupach odezwy do młodzieży, ogłoszone przez Tow. „Rozwój“, a dotyczące zakupów świątecznych. Kilka tych odezw rozklejono w naszem mieście. Policja je pozdzierała. Czy nie zachodzi tu jakieś grube nieporozumienie?

Pogryziony przez psa. Szczepan Banasiak został pogryziony przez psa. Właścicielka psa Marta Perle została pociągnięta do odpowiedzialności.

Konfiskata spirytusu. W mieszkaniu Katarzyny Dycińskiej przy ul. Kapitulnej nr. 17 skonfiskowano nieprawnie posiadany spirytus.

Pieniądze do odebrania. W komisarjacie policji przy ul. Kościuszki nr. 5 jest do odebrania portfel z pieniędzmi. Można odebrać w godzinach biurowych.

Kożuch do odebrania. Policja w Lubiczu pow. Lipnowskiego odebrała od złodzieja kożuch. Prawy właściciel może się zgłosić.

Kolczyk do odebrania. W Komendzie policji przy ul Stodólnej jest do odebrania kolczyk złoty.

Koniec strajku. Czeladnicy szewscy powrócili do pracy uzyskawszy podwyżki 25 proc.

Na choinkę. Na rynku ukazały się świerki na choinkę.

Wykrycie kradzieży. W tych dniach skradziono p. Kwitlińskiemu przy ul. Łęgskiej 45, sumę 70,000 mk. Policja, po przeprowadzeniu śledztwa, kradzież wykryła i złodzieja oddała pod sąd.

Kradzież. Przy ulicy Kaliskiej Nr. 15 z mieszkania F. Mostbaum skradziono garderobę wartości 150,000 mk. Policja zajęła się śledztwem.

Kradzież szczotek. Ze sklepu Lewandowskiego przy ul. Litewskiej skradziono szczotek na sumę 130.000 mk.

KILKUWIERSZÓWKI.

Z POLSKI I O POLSCE

× Prezydent ministrów wręczył p. Prezydentowi Rzeczypospolitej prośbę o dymisję.

× Lewica dąży do utworzenia rządu wyłącznie lewicowego.

× Przy policji państwowej w Krakowie powstaje specjalny oddział dla zwalczania lichwy. Jak by się to u nas przydało!

× Prokuratorja skonfiskowała numer socjalistycznego „Naprzodu“ w Krakowie.

× Ludność katolicka w Brodach odebrała żydom kaplicę w b. kościele dominikańskim, sprzedanym w swoim czasie przez rząd austrjacki żydom.

× W Małopolsce Wschodniej rozpoczął się pobór rocznika 1900 i 1901.

× Wszechnica krakowska nabyła od miasta cały kompleks gruntów pod budowę nowych gmachow uniwersyteckich.

Z CAŁEGO ŚWIATA.

× W Niemczech, w miejscowości Geeping, przyszło do krwawych starć między nacjonalistami i komunistami.

× W niemieckim przemyśle cygarniczym wybuhł ciężki kryzys.

× Na prezydenta republiki litewskiej wybrano b. posła w Londynie p. Norus-Naruszewicza.

× Do Turcji wzbroniony został przywóz wszelkiego rodzaju alkoholu.

× Wzrost drożyzny w Gdańsku na listopad w porównaniu z październikiem wynosi 125 proc.

× Budżet Wiednia wynosi 1,3 biljona koron.

TELEGRAMY.

O juryzdykcję kościelną na Śląsku Cieszyńskim.

KATOWICE (AW) Z wiarogodnego źródła komunikują, że sprawa oddania Śląska Cieszyńskiego pod juryzdykcję księdza administratora apostolskiego Hlondy nie mogła być ostatecznie załatwiona przed dniem ingresu ks. administratora na G. Śląsku, to znaczy przed 17 grudnia, jak sobie tego życzyli Polacy górnośląscy. Sprawa ta jednak znajduje się na dobrej drodze.

O kaplicę w Brodach.

LWÓW, 16.XII. Do Brodów przybył delegat województwa tarnopolskiego p. Wierzchowski, ażeby zbadać bliżej sprawę kaplicy znajdującej się w rękach żydowskich. Przed gmachem starostwa zebrały się wielotysięczne tłumy prosząc o poczynienie starań, aby kaplica została wykupiona. Właściciel domu (żyd), w którym mieści się kaplica oznajmił, że go za żadne pieniądze nie sprzeda nikomu.

Ustawa o ochronie lokatorów nie dla żydów z Rosji.

LWÓW 15.12 Wczoraj znalazła epilog w sądzie sprawa mieszkaniowa pewnych żydów, przybyłych z Rosji, którzy chcieli korzystac z prawa o ochronie lokatorów.

Sąd 1-ej instancji wydał wyrok niekorzystny dla żydów, motywując tem, że prawo o ochronie lokatorów może być stosowane li tylko dla obywateli państwa polskiego, a nie dla żydów przybyłych z Rosji i nie mających obywatelstwa polskiego. Sąd apelacyjny wyrok 1-ej instancji zatwierdził.

O pokój na wschodzie.

Zwrot w rokowaniach, pojednawczość Delegacji Tureckiej.

LOZANNA, 15.XII W uzupełnieniu wczorajszego doniesienia podkreślić należy, że dzień wczorajszy stanowił poniekąd punkt zwrotny w rokowaniach lozańskich. Po dotychczasowych stałych pogróżkach Delegacji Tureckiej, wspieranej przez delegatów Rosji Sowieckiej, Ismet Basza na wczorajszem posiedzeniu podkomisji dla spraw mniejszości w odpowiedzi na onegdajsze oświadczenie lorda Curzona zajął stanowisko, które umożliwia już rychłe dojście do porozumienia.

Ismet Basza oświadczył, że od dawnych już czasów mniejszości narodowe w Turcji nadużywały przywilejów, co było powodem zajść w ostatnich latach. W sprawie Armeńczyków oświadczył Ismet Basza, że byłoby odpowiedniejsze, ażeby nadano im siedzibę w obszarach, które zostały oderwane od Turcji. Nakoniec oświadczył Ismet Basza, że Turcja gotowa jest przystąpić do Ligi Narodów po zawarciu traktatu pokojowego, a w sprawie mniejszości, że Turcja uzna ich prawa jednak według zasad, jakie stosują państwa europejskie.

W odpowiedzi Ismet Baszy lord Curzon podkreślił swoje zadowolenie z powodu pojednawczego stanowiska Ismet Baszy.

Do oświadczenia lorda Curzona przyłączyli się również delegat francuski, Barrere i włoski, Garroni.

Zniecierpliwienie w Angorze.

O przyśpieszenie narad lozańskich.

PAYŻ, 16.XII. Rząd Angorski wysłał do Ismet Baszy telegram, w którym wzywa go do dołożenia starań, by wszystkie sprawy bieżące zostały jaknajprędzej załatwione i aby konferencja nieprzerywała swych prac w czasie świąt. Ismet Basza w najbliższym czasie otrzymać ma dalsze instrukcje.

Tragiczna katastrofa samochodowa.

GDAŃSK, 16. XII. (A. W.) Tragiczna katastrofa samochodowa, której ofiarą padło Stefan hr. Łubieński wraz z żoną wydarzyła się na szosie między Miłobądziem a Pszczółkami na drodze Gdańsk — Tczew. Samochód wpadł do rowu i państwo Łubieńscy ponieśli śmierć.

Ś. p. Łubieński kierownik firmy »Kooperatywa Rolna w Gdańsku« na stanowisku swem oddawał wielkie przysługi rolnictwu polskiemu organizując przywóz saletry z Anglji wzamian za polskie produkty zbożowe.

Katastrofa kolejowa.

PARYŻ, 16. XII. W pobliżu Houston nastąpiło zderzenie 2-ch pociągów, 15 osób zabitych, 35 ciężko rannych.

RYNEK PIENIĘŻNY.

Usposobienie dla walut zagranicznych prawie bez zmiany, marki niemieckie natomiast trochę mocniej.

	gotówka
Belgja	1.185
Berlin	2.40 – 2.42 1/2
New-York	17.975 - 18.050 - 18.025
Paryż	1.295

	czeki
Belgja	1.190—1.180—1.195
Berlin	2.30—2.47 1/2—2 42 1/2
Gdańsk	2 45—2 42 1/2
Holandja	7 275
Londyn	84.100—84.400—84.350
New-York	17.950 - 18 075 - 18.025
Paryż	1.300—1.297.50—1.305
Praga	560—565—562.50
Szwajcarja	3 460—3 450—3 465
Sztokholm	4.980
Wiedeń	26.25 —26.50—26 25
Włochy	912.50—920

młodocianych czytelniczek. — Sądzimy, że dziś gdy ukazuje się w wydaniu książkowem również liczyć może na gorące przyjęcie.

Z. Wyrobek, autor bardzo przychylnie przyjętej przez krytykę książeczki p. t. „Jak Janek został skautem“ obdarzył znów naszych najmniejszych czytelników zbiorem powiastek „O Łakomczuchu, Niejadce i Brudasku“ Łatwe pełne życia i humoru wierszyki i mnóstwo barwnych obrazków, ilustrujących tekst opowiadania zalecają to wydawnictwo.

„Noc św. Mikołaja“ M. Szukiewicza — to fantastyczne przygody, dwóch chłopców polskich wśród czarów pełnej nocy, kiedy ten najmilszy ze świętych nawiedza dziatwę, niosąc jej podarki. Książka ta wyróżnia się nadaną jej przez autora oryginalną formą dramatyczną.

Z książek dla młodzieży, z działu historji ukazało się czwarte już wydanie „Historji żółtej ciżemki“ A. Domańskiej mówiąc najlepiej o wybitnych zaletach tej zawsze pożądanej książki.

„Wizymirz — Żeglarz“ M. Synoradzkiego, do którego temat zaczerpnął autor z epoki przedchrześcijańskiej — owieje młodego czytelnika czarem pierwotnej natury, grodów starożytnych słowian pierwotnych i ich pogańskich obyczajów. Szczególnie dokładnie podmalował autor tło obyczajowe, dając szereg obrazków, tak ciekowych jak wiece, pogrzeb Lecha i t p. Książka ta napisana językiem, obfitującym w jędrne staropolskie wyrażenia, dzisiaj już nie używane, niemniej jednak piękne — będzie dla młodzieży lekturą pouczającą.

Miłym podarkiem dla młodszych chłopców będą „Przygody wesołego Tomka“ Finn'a. Powieść ta ukazująca się w drugiem wydaniu, odmalowuje typ chłopca amerykańskiego, którego sobowtóry znajdują się jednak w każdem społeczeństwie i w każdej prawie rodzinie. To nie kilka przygód tylko — alę książka o wielkiem znaczeniu wychowawczem.

„Kierdej“ J. Gajewskiej, powieść z życia pensjonarek, zainteresuje i ubawi mnóstwem niecodziennych przygód starsze dziewczynki, dla których jest przeznaczona.

Z literatury sensacyjnej, odpowiedniej dla młodzieży dorastającej, Księgarnia św. Wojciecha wydała dwie świeżo przełożone powieści J. Verne'a „W pogoni za meteorem“ i „straszne wynalazcę“. Wszystkie przekłady słynnego autora cieszą się olbrzymią poczytnością wśród młodzieży, zdobywając sobie nawet niekiedy lekturę rozrywkową i dla dorosłych— sądzimy więc, że książki te spotka duże powodzenie.

Do typu powieści awanturniczych zaliczyć trzeba „Dzielną trójkę“ S. Baylor'a opowiadającą o ciekawych losach dwojga dzieci, porwanych przez Indjan oraz psa, który im w tułacze towarzyszy, wyświeczające wiele nieocenionych przysług, oraz „Lekcje sztuki cenionego pedagoga i przyjaciela młodzieży E. Bogdanowicza, z jego spuścizny pośmiertnej. „Sepie gniazdo“ i „Błękitna pantera“. Są to opowieści osnute na tle życia Polaków w Brazylji, pełne walk i utarczek z dzikimi mieszkańcami stepów i puszcz tej odległej, a tak sercu polskiemu bliskiej krainy.

Do sympatycznych, musimy jeszcze dodać, z talentem napisanych opowiadań z natury i życia kotów należy „Inspektor Mruczek“ Kazimierza Rosinkiewicza. Jest to książka dla dzieci młodszych, niezmiernie zajmująca i pouczająca.

Niemniej interesującą książką jest Zygmunta Wyrobka „O łakomczuchu Niejadce i Brudasku“. Książka napisana wierszem z mnóstwem ilustracji kolorowych, pełna żywego dowcipu. Znajdą w niej młodzi czytelnicy mnóstwo przygód i zabawnych psot dziecięcych.

Wszystkie powyższe książki posiadają piękne kolorowe okładki i wiele ilustracji pendzla znanego artysty malarza Stanisława Sawiczewskiego.

Ks. Józef Kruszyński.

Biuro Komisowo-Handlowe

we Włocławku, ul. Zamcza 4 m. 3.

(dawniej ul. Szpichlerna 22)

Filje: w Warszawie, w Równem i Grudziądzu.

Pośredniczy przy kupnie i sprzedaży,

oraz poleca i załatwia najsolidniej jako

jedyna chrześcijańska firma na Kujawach:

majątki ziemskie, posesje miejskie, fabryki, tartaki, młyny, hotele, restauracje, sklepy itp.

Biuro posiada swoich przedstawicieli we wszystkich większych miastach na obszarze całej Rzeczypospolitej.

Magistrat m. Aleksandrowa-Kuj. ogłasza niniejszym

KONKURS

na wydzierżawienie i eksploatowanie elektrowni miejskiej w Aleksandrowie Kujawskim (starostwo Nieszawskie).

Bliższych informacji udziela się na miejscu w Magistracie m. Aleksandrowa-Kujawskiego.

Termin składania ofert upływa z dniem 1-go stycznia 1923 r.

Elektrownia wyekwipowana jest w lokomobilę „Wolff-Magdeburg" Ia Atm. 45 H. P. 2 cylindrowa z przegrzewaczem i chłodnicą o 2 kołach zamachowych. Dynamo-maszyna A. E. G. typu H. N/300. 230 r. i 30 amp. 1100 obrot. prądu stałego 29.5 kw.

Vice Burmistrz (—) DZIEWULSKI.

CHOLEKINAZA

H. NIEMOJEWSKIEGO.

Ogólne zastosowanie: Zioła Cholekinazowe, jako oczyszczające wątrobę i krew, stosują się w różnych cierpieniach na tle złej przemiany materji, a więc: przy artretyźmie, kamnicy żółciowej, żółtaczce, piasku nerkowym, sklerozie, wątrobowej duszności, przewlekłych nieżytach, chronicznej obstrukcji, nadkwaśności żołądka, bezsenności, roztroju nerwowym i, wogóle w wypadkach, gdzie prawidłowość w przemianie materji została naruszona.

Przedstawicielstwo na Kujawy powierzyłem długoletniej mojej współpracowniczce p. ***Gabryeli Wejss, Włocławek, Złota 2 m. 3,*** gdzie zasięgnąć można wszelkich bliższych szczegółów i otrzymać Cholekinazę. H. Niemojewski.

Na gwiazdkę, pokoiki umeblowane dla lalek, biurko damskie, umywalka, maszyna „Singer", do sprzedania. Kilińskiego 12 m. 4.

Okazyjnie natychmiast do sprzedania; parowa lokomobila z całym garniturem i bukownikiem angielskim, 7 fornalek koni z uprzężą, 31 krów dojnych rasowych dużych holenderek i 6 jałówek, 2 stadniki holendry, 150 owiec macior, 110 jagniąt do 300 fun. wagi, 1000 korcy zboża. Zamcza 4 m. 3.

Potrzebna bona z dobremi rekomendacja mi dla trzyletniego chłopczyka, oferty składać do Biura Ziemianek Brzeska 10. — Rutkowska.

Dom Borzymie poczta Czernie wice ma na sprzedanie cztery czwórki wołów roboczych oraz 2½ letniego stadnika.

Dnia 14. XI. zginęła koza biała w szare łaty — dojna. Znalazca raczy odprowadzić lub zawiadomić, gospodarza. Zduńska Nr. 10 za nagrodą.

Kupię okazyjnie w dobrym stanie łóżko z materacem, biurko, etażerkę i duży kufer. Zgłoszenia przyjmuję Adm. Słowa Kuj. dla „R.".

Magazyn mebli T. Dzięciołowski we Włocławku, ul. Cyganka Nr. 11 w podwórzu.

☛ HURT i DETAL ☚

Skład Wapna, cementu, węgla kamiennego oraz koksu górnośląskiego przy ul. BRZESKIEJ Nr. 25 p.f.

M. PRZEDECKA

przyjmuje zamówienia wagonowo na KOKS GÓRNOŚLĄSKI.

Walne zebranie

niżej podpisanej spółki odbędzie się w środę dnia 20 grudnia 1922 r., o godz. 12½ w poł. w lokolu p. Daleszyńskiego w Kruszwicy.

PORZĄDEK OBRAD:

1. Zagajenie, wybór przewodniczącego i ukonstytuowanie biura.
2. Sprawozdanie z czynności za rok 1921/22.
3. Przyjęcie bilansu, udzielenie pokwitowania Zarządowi i Radzie Nadzorczej.
4. Wynagrodzenie Rady Nadzorczej i podział zysków.
5. Wybór 5 członków do Rady Nadzorczej w miejsce ustępujących.
6. Wnioski bez uchwał.

ROLNIK Kruszwica

SPÓŁDZIELNIA ROLNICZO-HANDLOWA Zap. z ogr. odpow.

Prezes Rady Nadzorczej

Ks. Prob. Panieński

Szkoła

Tańców

J. Bednarczyka

KOŚCIUSZKI 9

Dn. 17 b. m. o godz. 9 wiecz. rozpoczyna kurs V-ty (Mazur, Polonez, Oberek i t. d.) Zapisy w niedzielę od g. 8 wiecz.

Egzemę, Liszaje i t. p. usuwa maść **„Lain Age"** sprzedają apteki i składy apteczne. Apteka A. Gąseckiego w Warszawie.

Hemorojdy usuwa ból, pieczenia, swędzenia, krwawienia, — zmniejsza guzy (żylaki) **„Varicol"** Czopki hemorojdowe (z kogutkiem). Żądać w aptekach i skład.

Odmrożenie. Maść (z kogutkiem) **„Mrozol"** leczy, goi **ranki**, zapobiega odmrażaniu się kończyn. Sprzedają apteki i składy apt.

TKACKIE

ręczne warsztaty, **ulepszone, mocnej budowy** i przybory tkackie **w najlepszym gatunku są** na składzie oraz

PRZĘDZALNICZE

małe maszyny do lnu i małe gremle do wełny wykonywa na zamówienie **fabryka maszyn w Warszawie, ul. Wilcza 2. — Inż. W. Żórawski.**

CENNIKI BEZPŁATNIE.

ANALIZY

moczu, krwi (r. Wassermanna) plwociny, ropy, wydzielin i t. p.

Laboratorjum m-ra B. Ossowskiego

Włocławek, 3-go Maja 13.

BIURO TECHNICZNE

H. KINO

Włocławek, Kościsszki 5 tel. 109.

HURT i DETAL.

Materjały elektrotechniczne.
Przewodniki, sznury, porcelana.
Elektrotechniczne liczniki.
Żarówki do wszelkich napięć.
Drut i elementy do dzwonków.
Pasy transmisyjne skórzane „Balata" i z szerści wielbłądziej.
Piły tartaczne i cyrkularne.
Uszczelnienia do maszyn w płytach i sznurach.
Armaturę parową i wodną.
Rury gazowe, kotłowe i wiertnicze.
Wanny, miski klozetowe i umywalnie.
Węże gumowe ssące i tłoczące.
Węże parciane.
Gaza młyńska oryg. szwajcarska.
Narzędzia ślusarskie i kowalskie.
Motory elektryczne na prąd stały.
Prasy do wyciskania owoców.

Ogłaszajcie się w Słowie Kujawskiem.

OGŁOSZENIA DROBNE.

Adamski Feliks starszy felczer, były szpitala św. Łazarza, wenerycznego. Przyjmuje od 9 rano do 8 wieczór. Brzeska № 13.

Baczność kupuje używane meble Płacę najwyższą cenę. Magazyn mebli, Plac Dąbrowskiego 14. J. Radzanowski.

Powóz parokonny i półszorki w dobrym stanie do sprzedania. Królewiecka 19. Preiss.

Skład skór, Nowy Rynek 9. — Nadszedł świeży transport skór podeszwowych, blanków na futrówki i t. d.

Zgubiono paszport i kartę bezt. urlopu Pronisława Pajączkowskiego, wydaną przez P. K. U. Włocławek.

Zgubiono dokumenty wojskowa na imię Stanisława Maciejewskiego. Łaskawy znalazca zechce oddać do policji.

Zgubiono paszport rosyjski na imię Michała Lewandowskiego, proszę oddać do policji.

ROZKŁAD JAZDY KOLEJ

OBOWIĄZUJĄCY OD DNIA 1-go CZERWCA.

Z WŁOCŁAWKA ODCHODZĄ:

do Gdańska:		
osobowy warszawski	o godz.	12.16
kurjer bukareszteński	„ „	14.03
kurjer warszawski	„ „	2.47
do Poznania:		
kurjer warszawski . .	o godz.	3.25
osobowy „ . . .	„ „	5.19
do Bydgoszczy:		
osobowy warszawski	o godz.	22.19
do Warszawy:		
osobowy poznański . .	o godz.	1.54
kurjer gdański . . .	„ „	3.54
kurjer poznański . .	„ „	4.28
osobowy bydgoski . .	„ „	7.41
osobowy gdański . .	„ „	16.27
do Warszawy, Lwowa i Bukaresztu:		
kurjer gdański . . .	o godz.	14.05.

OD WYDAWNICTWA

Stosownie do uchwały Związku wydawców pism codziennych wszelkiego rodzaju nadesłane zapowiedzi, wzmianki, komunikaty i okólniki bądź to prywatnych, bądź komunalnych i rządowych instytucji, tyczące się zebrań, odczytów, i koncertów, rozporządzeń itp. będą umieszczane po uprzedniem opłaceniu należności w administracji dziennika. W przeciwnym razie bez opłaty nie będą umieszczane.

Pasta „MARY" dzięki swym własn. chem. czyn i skórę odporną na wilgoć, zapobiega pękaniu i nadaje obuwiu piękny połysk. Fabryka „MARY" Warszawa, ul. Dzielna № 48.

REDAKTOR: KS. JÓZEF KRUSZYŃSKI DRUKARNIA DIECEZALNA POD ZARZĄDEM W. TOMASZEWSKIEGO. WYDAWNICTWO KSIĘGARNI POWSZECHNEJ.